

Med självnivellerande polysulfidmassa går det att lägga upp till 50 meter fog per timme.

Fogmassa som stoppar för det mesta

Ytskyddsartikeln i detta nummer ägnar vi åt en intervju med Fogspecialisten i Göteborg. Som namnet antyder är man specialister på fogning, men sysslar även med andra saker som lagning av skador och sprickor i betong.

MIKAEL ZACKRISSON ÄR FOGSPECIALISTENS VD OCH ÄR TREDJE GENERATIONEN SOM DRIVER FÖRETAGET.

- Fogning var i fokus redan vid starten 1952. Dåtidens fogmassor innehöll PCB, polyklorerade bifenyler. PCB:n användes som mjukgörare i massorna och läckte ut från dessa. Ämnet förbjöds 1972 och sedan dess pågår ett omfattande saneringsprogram, säger Zackrisson och fortsätter:

- Sedan 1993 sanerar vi PCB-haltiga fogar och har gjort över en miljon meter fog sedan vi började med tjänsten. Alla de här fogarna är nästan alltid i anslutning till betongkonstruktioner. Ofta är det objekt uppförda under miljonprogramtiden och byggda av prefabricerad betong. Man använde polysulfidfogmassa med PCB i. Konstruktionerna gjöts många gånger på plats i fältfabriker, armeringen var man inte alltid jättenoga med och med dåliga täckskikt på armeringen blir det frostsprängningar, spjälkningar och skador.

- Många gånger hänger bitarna kvar i fogmassan och när man sanerar eller fogar om så lossnar betongskadan. Vi måste då gå in och laga så att det inte syns. Montera in ballast, exempelvis sjösten, samt kapa armering som sitter fel, göra rent den från korrosion och sedan rostskydda den. Skadorna

lagas upp med en högkvalitativ betong för reparationsändamål, bit för bit och för hand. Det gäller att skapa ett så osynligt reparationsområde som det bara är möjligt. Man kan säga att det är något av ett konservatorsjobb, konstaterar Mikael Zackrisson.

TEKNIKEN ATT FOGA MED POLYSULFIDMASSOR DOG INTE UT HELT, MEN I SKANDINAVIEN TAPPADE DEN FÄSTE I OCH MED PCB-FÖRBUDET.

- När förbudet kom så valde man andra produkter och polysulfidtekniken hamnade i träda. Men, ökade krav inom många områden där man fogar har inneburit att polysulfidbaserade fogmassor kommit tillbaka på bred front. Självklart då med andra mjukgörare som är miljöanpassade, säger Zackrisson och fortsätter:

- Idag stänger vi till exempel alla kulvertlock på Ringhals med modern polysulfidmassa, och vi har fogat landningsbanorna på Sturups flygplats. Vi har även använt den i ett par stora parkeringshus utanför Strömstad. Det finns nu också ett regeringsbeslut om nya betongvägar i Sverige och dessa kommer att kräva mycket rörelsefogar för att klara trafikmiljön. Det är polysulfidfogmassor som klarar detta över tid.

ETT OMRÅDE DÄR KRAVEN ÖKAT ÄR INVALLNINGAR AV TANKAR, CISTERNER OCH LIKANDE.

- Fogmassan som används måste stå emot petroleumprodukter, flygbränsle, oljor bara för att nämna några exempel. Polysulfidmassor stoppar för allt detta och en nyutveckling som skett på senare år har visat sig vara helt idealisk i den här applikationen. Det handlar om självnivellerande polysulfidmassa som går extremt snabbt att applicera jämfört med tidigare massor. Med traditionell teknik kan en person foga ca 50 meter på en arbetsdag, men med den självnivellerande produkten klarar man istället 50 meter i timmen. Det är en mycket effektiv lösning med överlägsen prestanda om det skulle bli ett utsläpp i en invallning, säger Mikael Zackrisson.

ETT HELT ANNAT OMRÅDE ÄR EN PRODUKT OCH TEKNIK FÖR LAGNING AV FINA SPRICKOR I BETONG.

- Produkten är ursprungligen utvecklad i Kalifornien, av NASA. De fick i uppgift att finna ett material för att reparera landningsbanor med i Kalifornien, efter jordbävningar. Man hade stora problem med detta. Lösningen blev en polyuretan som härdar väldigt fort. Polyuretanen fyllde ut

Ett uppdrag som Fogspecialisten genomfört är renovering av en betongläktare på Slottsskogvallen i Göteborg.

En färdig fog gjord med polysulfidbaserad fogmassa.

skadorna när man spred den med terränggående spridarvagnar och 15 minuter senare hade man en fungerande bana igen, berättar Mikael Zackrisson och fortsätter:

- Man utvecklade sedan materialet så att det fick en viskositet liknande vatten och därmed kan man nu använda den för att laga fina sprickor i betong. Sprickornas storlek är från 0,2 till 2 mm. Är sprickan ren från restprodukter och föroreningar, så går produkten ner 40 mm i betongen. Den limmar ihop sprickan kan man säga, och därför kallas den Welder. (engelska för lödning, svetsning)

FOGSPECIALISTEN HAR HAFT AGENTUREN FÖR PRODUKTEN I TRE ÅR.

- Tidigare har vi köpt den av en mellanhand så totalt har vi arbetat med produkten i ungefär

femton års tid typ. Vi använder den mycket till golv, företrädesvis nakna, slipade eller högglatade betonggolv, samt även hårdbetonggolv. Det blir nästan alltid sprickor i någon mån och det traditionella sättet att ta hand om dessa har varit att gå över dessa med vinkelslip och sedan spackla i någon form av plastmassa. Det blir aldrig samma kulör, sprickan blir större vid lagningen och golvet blir mer eller mindre förstört visuellt. Kulören på den här produkten är grå och man kan laborera med kvartssand för att variera kulörer. Det är en användbar produkt som vi bland annat använt i fem byggvaruhus. Reparationerna går inte att se efteråt, avslutar Mikael Zackrisson.

Peter Olofsson

ytskyddsgruppen.se
unika spetskompetenser & resurser

**Renoverar • Ytskyddar • Förstärker
Metall & Betong**

Ökad livslängd • Bättre kapitalvård • Mindre miljöpåverkan